

Project 2017

Nieuw jaar, nieuwe uitdagingen

Van voedselveiligheid tot gezondheidszorg: wij houden ook in 2017 onze vinger aan de pols van producenten en overheidsinstanties. Een kleine greep uit de taken waar wij ons met frisse moed op zullen storten in 2017.

Aline Van den Broeck – Stijn Van Herpe

In de strijd tegen misleidende informatie op verpakkingen en etiketten wonnen we een paar belangrijke veldslagen in 2016, maar om alle producenten volgens de regels te doen spelen, zetten we in 2017 onze campagne onverdroten verder. Daarnaast zorgt onze aanwezigheid in meerdere commissies en comités voor meer inspraak van de consument in het gezondheidsbeleid.

Consument betrekken in gezondheids- en voedingsbeleid

In 2017 blijven we gebruik maken van de plaats die we hebben verworven in tal van comités en commissies die belangrijke overheidsinstanties adviseren. We vertegenwoordigen uw stem in raadgevende comités van het voedselagentschap (FAVV), van het Geneesmiddelenagentschap (FAGG), dat instaat voor de kwaliteit, veiligheid en doeltreffendheid van geneesmiddelen, van de FOD Volksgezondheid die voedselreglementering bepaalt enz. Bij het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) zaten we dan weer mee aan tafel ter voorbereiding van een programma voor praktijkgerichte klinische studies die farmabedrijven niet willen uitvoeren. Dankzij dergelijke studies komen we bijvoorbeeld te weten of een nieuw geneesmiddel beter werkt dan bestaande behandelingen. In 2017 maakt minister De Block daar 5 miljoen euro voor vrij. Voor vergunningsaanvragen voor nieuwe geneesmiddelen en andere dossiers over medicijnen laat de minister zich dan weer bijstaan door de Commissie voor Geneesmiddelen (CHG). Als recent plaatsvervangend lid in deze commissie hebben we nu ook daar een voet tussen de deur waardoor we de volgende jaren ook op

dat niveau de patiënt kunnen vertegenwoordigen. Blijf dus uw ervaringen met geneesmiddelen of andere gezondheidszaken delen met ons. We zorgen er mee voor dat uw bezorgdheden bij de juiste overheidsinstanties worden gehoord.

Transparantie bij ziekenhuizen

In 2017 volgen we de initiatieven in Brussel en Wallonië op om de kwaliteit van ziekenhuizen meetbaar en transparant te maken. PAQS, de organisatie die aan Franstalige kant kwaliteitsinitiatieven in ziekenhuizen coördineert, slaagt er voorlopig niet in om concrete resultaten voor te leggen. We blijven aandringen op meer samenwerking tussen de regionale initiatieven, met elkaar, maar ook met het reeds bestaande nationale project rond ziekenhuishygiëne. Hoewel we niet rechtstreeks met de bevoegde instanties aan tafel zitten ook al zijn we daar zelf vragende partij voor, laten we via petitie of persberichten wel onze mening horen en proberen we op die manier bij te dragen aan de debatten. Op die manier konden we er al mee voor zorgen dat in Vlaanderen de inspectierapporten van ziekenhuizen publiek werden gemaakt en u de kwaliteit van Vlaamse ziekenhuizen voortaan kunt vergelijken via www.zorgkwaliteit.be. Wat betreft het nationale project rond ziekenhuishygiëne brachten we minister De Block schriftelijk op de hoogte van onze bedenkingen. Stel u immers voor: de gegevens waarop de nationale resultaten zijn gestoeld, worden geleverd door de ziekenhuizen zelf, zonder enige vorm van externe controle op de correctheid van de informatie. Het is slechts één van de punten die volgens ons moeten veranderen. Het

is voor de consument tenslotte van het grootste belang dat de zorgkwaliteit in ziekenhuizen optimaal is en hij correcte informatie krijgt.

Tijd voor eerlijke etiketten

In 2017 zetten we de strijd voort tegen producenten die foute of misleidende informatie zetten op verpakkingen en etiketten van voedingswaren. Danonino kreeg reeds een proces-verbaal omdat er geen fruit in hun yoghurt zat, terwijl dat wel op de verpakking wordt afgebeeld. Fabrikanten van drie producten, zogenaamd met truffel, moesten hun etiket aanpassen of hun product van de markt halen toen bleek dat er eigenlijk helemaal geen truffel in hun product zat. Ook hier gebruikten ze afbeeldingen van truffels op de verpakking, wat een foute indruk wekte. Vele andere ontspringen nog de dans.

Resultaten voedingsinspectie voor iedereen

In 2017 willen we ervoor zorgen dat wie op restaurant gaat, of naar de supermarkt of kruidenier, gemakkelijk kan nagaan hoe nauw elke handels- en horecazaak het neemt met voedselhygiëne. Die resultaten vindt u op www.foodweb.be, maar de gebruiksvriendelijkheid van die site laat te wensen over. Dat moet verbeteren en we zien ook graag de resultaten verplicht geafficheerd aan de ingang van de zaak, want voorlopig is dat enkel optioneel.

Stop antibiotica in vlees

In 2017 gaan we de Europese Raad achter de veren zitten om werk te maken van een wetgeving die bepaalt dat alleen zieke dieren nog antibiotica mogen krijgen. Er loopt reeds een e-mailactie op onze website. Het risico dat mensen resistent worden voor antibiotica is te groot om vlees te blijven toelaten van dieren die preventief met antibiotica worden behandeld. Toch zeker geen antibiotica die ook bij mensen wordt ingezet. Het Europees Parlement oordeelde al dat de regels rond antibioticagebruik strenger moeten. ❤️

DEEL UW ERVARINGEN

Test-Aankoop maakt deel uit van verscheidene comités en commissies die rechtstreeks of onrechtstreeks invloed uitoefenen op het gezondheids- en voedingsbeleid. Stuur ons uw klachten of opmerkingen rond voeding of gezondheid. Hoe meer getuigenissen rond eenzelfde onderwerp, hoe sterker we staan om uw belangen te verdedigen.

**DEEL UW OPMERKINGEN MET ONS
OP ONZE GEZONDHEIDSLIJN**

02 542 33 94

**OF STUUR UW KLACHT NAAR
WWW.TESTAANKOOP.BE/
KLAGEN**

TEST aankoop

Kwaliteit van ziekenhuizen ELKE MENING TELT

Is de mening van patiënten betrouwbaar om de medische kwaliteit van ziekenhuizen te beoordelen? Volgens een Amerikaanse studie wel.

Dankzij ons lobbywerk twijfelt niemand nog aan de noodzaak van een kwaliteitscontrole van ziekenhuizen en een complete transparantie daaromtrent.

Niettemin vinden sommigen de mening van patiënten onvoldoende betrouwbaar wegens te subjectief. Aspecten zoals een aangename omgeving, lekker eten en vriendelijk verzorgend personeel zouden een ziekenhuis een heel positieve algemene beoordeling kunnen opleveren, terwijl het misschien meer postoperatieve complicaties en normaal gezien vermijdbare overlijdens telt dan een minder “aangenaam” ziekenhuis. Volgens een Amerikaanse studie zegt de mening van de patiënten niettemin ook iets over de zogenaamde harde criteria van de kwaliteitsbeoordeling. In de VS kunnen patiënten bepaalde ziekenhuizen beoordelen door ze sterren toe te kennen. De onderzoekers stelden vast dat er in ziekenhuizen met veel sterren minder kans is op een bloedinfectie, een postoperatieve diepe veneuze trombose en complicaties na de plaatsing van gewrichtsprotheses. Hoe beter het ziekenhuis scoort, hoe minder groot ook de kans is dat de patiënt na bepaalde ingrepen moet terugkomen. Ook al is de mening van de patiënt subjectief, ze lijkt dus wel degelijk iets te zeggen over de medische kwaliteit van het ziekenhuis.

Bron: Journal of Patient Experience, 2016

IMPLANTAAT

Om het migratieprobleem van anticonceptie-implantaten te vermijden, bevat het nieuwe anti-conceptiestaaftje Implanon NXT de vloeistof barium. Die vergemakkelijkt de plaatsing en verwijdering want de vloeistof verzekert een betere weergave via medische beeldvorming. Maar dat blijkt helaas niet genoeg. Internationaal zijn er al 18 gevallen van migratie van het implantaat naar de bloedvaten en de borstwand gemeld, waarvan 11 met Implanon NXT. Als het implantaat verschuift, kan het nodig zijn om het operatief te verwijderen. Die complicatie is zeldzaam, maar niet zonder risico.

Insecticiden BIJEN IN GEVAAR

Neonicotinoïden en fipronil, veel gebruikte insecticiden in de landbouw, zouden bijdragen tot de bijensterfte. In 2015 publiceerde een internationale werkgroep een verslag van de analyse van meer dan 1 000 studies naar de effecten van neonicotinoïden en fipronil op de biodiversiteit en de ecosystemen. Volgens een recent rapport van de Hoge Gezondheidsraad, zijn die conclusies intussen door andere publicaties bevestigd. Alle gegevens wijzen erop dat deze insecticiden niet alleen aanzienlijke schade berokkenen aan bijen en andere bestuivers, maar ook aan zoogdieren, vogels, vissen, amfibieën en reptielen. Bovendien is aangetoond dat ze giftig zijn voor ons zenuwstelsel, onze genen beïnvloeden en onze hormoonhuishouding verstoren. Thiacloprid, een insecticide uit de groep van de neonicotinoïden, is zelfs kankerverwekkend. Foetussen en embryo's zijn bijzonder gevoelig voor de schadelijke effecten van insecticiden in het algemeen. Volgens de Hoge Gezondheidsraad moet er dan ook meer rekening worden gehouden met de gezondheids- en milieurisico's en een Europees beleid worden gevoerd waarbij het gebruik van chemische pesticiden als laatste redmiddel wordt beschouwd.

Etikettering GOED NIEUWS

Eindelijk is de etikettering van de voedingswaarde verplicht. Vanaf december moeten fabrikanten van voorverpakte voedingsmiddelen de voedingswaarde van hun producten op het etiket vermelden. Dat geldt niet voor niet-voorverpakte voedingswaren, restaurantmaaltijden enz. De nieuwe wetgeving is evenmin van toepassing op alcoholische dranken en specifieke producten zoals verse groenten, vers fruit, kruiden en zout.

Antidiabetica Ook tegen obesitas?

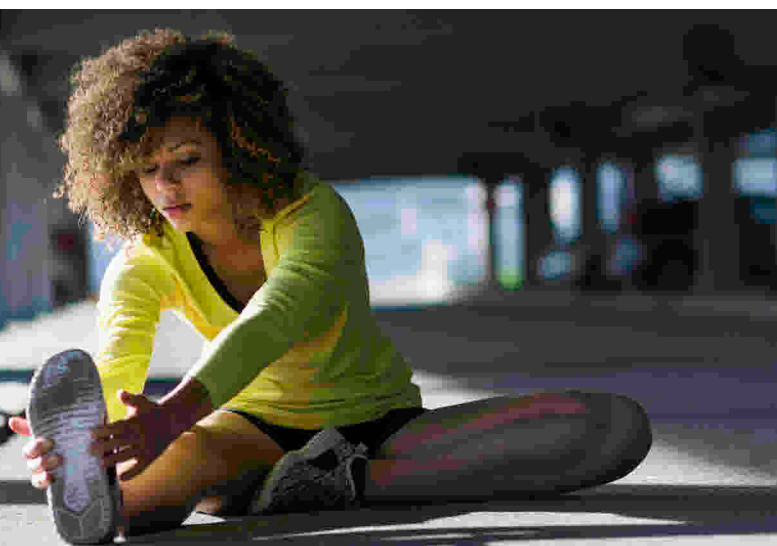
Victoza is een injecteerbaar geneesmiddel tegen diabetes dat sinds kort ook bij de behandeling van zwaarlijvigheid wordt gebruikt onder de naam Saxenda. De Europese Commissie moest nog een beslissing nemen over de toelating van het geneesmiddel. Wij hadden de Belgische vertegenwoordigers gevraagd om tegen die toelating te stemmen. Tevergeefs, want het geneesmiddel is intussen toch op de markt. De nieuwe variant voor de behandeling van zwaarlijvigheid bevat een hogere dosis van de werkzame stof liraglutide dan de variant voor de behandeling van diabetes. In principe mag Saxenda enkel worden voorgeschreven aan zwaarlijvige personen met minstens één andere risicofactor voor hart- en vaatziekten. Vastgestelde bijwerkingen zijn onder meer misselijkheid, braken, diarree, constipatie, nierstenen en een mogelijk fatale pancreasontsteking. Sommigen vrezen ook dat het middel het risico op bepaalde kankers verhoogt, zoals schildklierkanker. Op de koop toe blijft het mogelijke gewichtsverlies beperkt. Na een jaar had Saxenda gemiddeld voor 5 % meer gewichtsverlies gezorgd dan een placebo. Bovendien bleef dat gewichtsverlies niet behouden na het stopzetten van de behandeling. De laatste jaren zijn er al verschillende geneesmiddelen tegen zwaarlijvigheid van de markt gehaald, omdat de werking niet opwoog tegen de bijwerkingen. Uiteindelijk zou dat met dit middel ook kunnen gebeuren. Wij houden alleszins de vinger aan de pols.

Sport & alcohol

Regelmatig minstens vijf uur per week sporten zou de schadelijke effecten van alcohol tenietdoen.

Matige en overmatige alcoholconsumptie verhoogt het risico op vroegtijdig overlijden door kanker, hart- en vaatziekten en andere oorzaken. Onderzoekers gingen na of regelmatig sporten die effecten kan compenseren. Daarvoor analyseerden ze het alcoholverbruik (van geheelonthouding tot meer dan 49 glazen per week) en de lichamelijke activiteit (geen, lichte, matige of intensieve activiteit) van een groep mannen en vrouwen. Conclusie: matige en zware alcoholdrinkers met een zittend leven lopen beduidend meer risico op vroegtijdig overlijden door kanker of hart- en vaatziekten. Bij matige drinkers stijgt dat risico met 47 %, bij zware drinkers zelfs met 87 %. Dat lijkt echter niet te gelden voor wie minstens vijf uur per week matig of intensief sport. Het onderzoek toont duidelijk een verband aan bij alcoholdrinkers met een zittend leven, maar niet bij sportbeoefenaars. Het is natuurlijk goed mogelijk dat wie regelmatig sport, ook gezonder leeft (minder vaak rookt, gezonder eet en minder vaak met overgewicht kampt).

Bron: studie uit Gezondheid en wetenschap

Spuitwater NIET PERFECT

Sommige soorten Zwitsers spuitwater bevatten onzuiverheden, zoals pesticideresiduen en zoetstoffen. Waarschijnlijk komen die zoetstoffen in het water terecht bij het bottelen, ingeval de fabrikant dezelfde productielijn ook voor frisdrank gebruikt. Een op de vijf soorten spuitwater bleek een stof te bevatten die afkomstig is van pesticiden uit de fruitteelt. Hoewel de resultaten in het algemeen aanvaardbaar zijn, is er op slechts 60 % van de flessen niets aan te merken. Alle flessen beantwoorden weliswaar aan de normen, maar zulke onzuiverheden horen er nu eenmaal niet in thuis.

Bron: Bon à savoir, september 2016

Nieuwe behandelingen BIJWERKINGEN ONDERSCHAT

De meerwaarde van een nieuwe behandeling is enkel correct te beoordelen als alle gegevens beschikbaar zijn. Wat over de bijwerkingen wordt gepubliceerd, is echter niet altijd volledig. Uit een nieuwe studie blijkt alweer dat bijwerkingen vaak worden ondergerapporteerd en geminimaliseerd. Dit besluiten de onderzoekers uit een vergelijking van de gegevens die men vindt in de officiële publicaties in de medische tijdschriften met wat ze konden opsporen via andere bronnen (websites, conferentieverlagen, informatie afkomstig van de fabrikanten ...). Als zorgverleners een realistisch beeld willen krijgen van de voor- en nadelen van een behandeling, zouden ze dus zelf alle ontbrekende informatie moeten verzamelen. Dat maakt het er uiteraard niet gemakkelijker op. Helaas is dit niet nieuw. Een sprekend voorbeeld is orlistat (Xenical), een "vermageringsmiddel" dat al een twintigtal jaren op de markt is. Ook hiervoor hebben onderzoekers vastgesteld dat het laboratorium in kwestie de bijwerkingen in haar rapporten voor de gezondheidsadministraties en in medische publicaties flink heeft geminimaliseerd ...

Bron: PLoS Medicine, augustus en september 2016